

GUVERNUL ROMÂNIEI

NOTĂ DE INFORMARE

privind acțiunea de documentare efectuată la
Compania Națională „Loteria Română” - S.A.

Cap. I - OBIECTUL ACȚIUNII DE DOCUMENTARE

În temeiul *Ordinului nr. 45/28.03.2016*, emis de către conducătorul Corpului de control al primului-ministru, echipa constituită din [REDACTED] – consilier superior, coordonator și [REDACTED] – consilier superior, a efectuat o acțiune de documentare la Compania Națională „Loteria Română” - S.A. cu privire la organizarea și funcționarea acesteia, care a vizat perioada 01.01.2010 - data efectuării acțiunii de documentare.

Acțiunea de documentare a avut la bază solicitarea Oficiului Național pentru Jocuri de Noroc, transmisă Cancelariei Primului-Ministru cu nr. 9176/04.03.2016 și redirecționată către Corpul de control al primului-ministru cu adresa nr. 426/IDT/15.03.2016, „(...) *pentru clarificarea aspectelor de legalitate, oportunitate precum și prejudiciile aduse companiei*”, cu privire la semnarea unor acte adiționale la contractele individuale de muncă.

În perioada analizată, conducerea operativă¹ a C.N.L.R. S.A. a fost asigurată de:

❖ Gheorghe BENEĂ (16.02.2009 - 26.06.2012) – director general (Contractul de mandat nr. 704/13.03.2009);

❖ Alexandru Dan GHIȚĂ (27.06.2012 - 08.03.2013) – director general (Contractul de mandat nr. 6029/07.09.2012);

❖ Adrian Mișu MANOLACHE (13.03.2013 - 08.05.2015) – director general (Contractul de administrare nr. 3767/17.04.2013);

❖ Dănuț SPOREA (11.05.2015 - data efectuării acțiunii de documentare) – director general (Actul adițional nr. 7/28.05.2015 la Contractul individual de muncă nr. 4183/28.02.2012).

Cap. II - CONSTATĂRI

II.1. Date generale privind organizarea și funcționarea Companiei Naționale „Loteria Română” - S.A.

Compania Națională „Loteria Română” - S.A. (denumită în continuare C.N.L.R. S.A.) a fost înființată în baza dispozițiilor *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 159/1999 privind înființarea Companiei Naționale Loteria Română - S.A.*, aprobată cu modificări prin *Legea nr. 288/2001*, fiind organizată ca societate pe acțiuni cu capital integral de stat.

C.N.L.R. S.A. funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară, având ca obiect efectuarea unor activități de interes public național, în scopul realizării cadrului organizat pentru desfășurarea jocurilor de noroc admise de lege și obținerii de fonduri destinate finanțării unor obiective de interes public național.

În perioada 01.01.2010 - 13.10.2015, **drepturile și obligațiile** ce au decurs din calitatea de acționar unic al statului român au fost exercitate de către Ministerul Finanțelor Publice, iar odată cu intrarea în vigoare a ***Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 42/2015 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul jocurilor de noroc, acestea „(...) se exercită de către Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc, pentru o perioadă tranzitorie de maximum 4 ani”***. [subl. ns.]

* * *

¹ Adresa C.N.L.R. S.A. nr. 1620/01.04.2016 cu care a fost înaintat Corpului de control al primului-ministru înscrisul intitulat „*Conducerea CNLR S.A. în perioada 2010 - martie 2016*”.

În perioada 01.01.2010 – data acțiunii de documentare, conducerea și administrarea C.N.L.R. S.A. au fost asigurate de Adunarea generală a acționarilor și Consiliul de administrație, iar conducerea operativă a fost asigurată de către directorul general și directorii executivi numiți de către acesta și validați de către Consiliul de administrație.

A. Adunarea generală a acționarilor

C.N.L.R. S.A. este organizată și funcționează în conformitate cu Statutul aprobat prin *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 159/1999*.

În perioada supusă acțiunii de documentare, Statutul C.N.L.R. S.A. a fost modificat prin hotărâri ale Adunării generale extraordinare a acționarilor, respectiv:

- Hotărârea nr. 15/07.09.2012;
- Hotărârea nr. 48/09.10.2013;
- Hotărârea nr. 95/09.09.2014;
- Hotărârea nr. 99/06.03.2015.

Conform prevederilor art. 9 din Statutul² aprobat prin Hotărârea nr. 99/06.03.2015 a Adunării generale extraordinare a acționarilor a C.N.L.R. S.A., Adunarea generală a acționarilor este organul de conducere al C.N.L.R. S.A. care decide asupra activității acesteia și asupra politicii economice.

Adunarea generală a acționarilor a fost constituită din trei membri, reprezentanți ai statului, numiți prin ordin al ministrului finanțelor publice, până la data de 14.10.2015, iar odată cu intrarea în vigoare a *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 42/2015*, prin ordin al președintelui Oficiului Național pentru Jocuri de Noroc.

Din conținutul înscrisului³ prin care a fost transmisă „(...) *situația centralizatoare a reprezentanților Adunării Generale a Acționarilor (...) pentru perioada 2010 - 2016*” a rezultat faptul că în **perioada 23.06.2015 – data efectuării acțiunii de documentare, Adunarea generală a acționarilor a fost constituită din doi membri, după cum urmează:**

- [redacted] și [redacted] reprezentanții Ministerului Finanțelor Publice (*Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 546/08.05.2015*, respectiv *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 546/08.05.2015*), în perioada 23.06.2015 - 19.10.2015;

² Transmis Corpului de control al primului-ministru cu adresa nr. 1582/30.03.2016.

³ Adresa C.N.L.R. S.A. nr. 1597/31.03.2016.

- [REDACTED] și [REDACTED], reprezentanții Oficiului Național pentru Jocuri de Noroc (*Ordinul președintelui Oficiului Național pentru Jocuri de Noroc nr. 289/13.11.2015*, respectiv *Ordinul președintelui Oficiului Național pentru Jocuri de Noroc nr. 290/13.11.2015*), în perioada 13.11.2015 - data documentării.

Prin desemnarea doar a doi membri în Adunarea generală a acționarilor C.N.L.R. S.A., Ministerul Finanțelor Publice și Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc, în calitate de reprezentanți ai statului român – acționarul unic al C.N.L.R. S.A., au încălcat prevederile art. 9 alin. (1) din Statutul C.N.L.R. S.A., în vigoare la acea dată, potrivit căruia „*Reprezentanții statului în adunarea generală a acționarilor sunt în număr de trei (...)*”.

B. Consiliul de administrație

Conform prevederilor art. 13 alin. (1) și (4) din Statutul aprobat prin Hotărârea nr. 99/06.03.2015 a Adunării generale extraordinare a acționarilor, **C.N.L.R. S.A. „(...) este administrată în sistem unitar, de către un consiliu de administrație, compus din 5 membri, persoane fizice sau juridice, desemnați potrivit prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109 din 2011 (...)**.

Membrii consiliului de administrație sunt numiți pentru o perioadă de 4 ani, cu posibilitatea reînnoirii contractului pe perioade cu aceeași durată sau durată mai mică.
[subl. ns.]

Precizăm că potrivit dispozițiilor art. 2 pct. 2. lit. b) din ***Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice***, cu modificările și completările ulterioare, aceasta **se aplică întreprinderilor publice, persoane juridice române, respectiv „companii și societăți naționale, societăți comerciale la care statul (...) este acționar unic, majoritar sau la care deține controlul”** [subl. ns.], iar organizarea și funcționarea C.N.L.R. S.A. sunt reglementate de acest act normativ, conform prevederilor art. 25.

Totodată, în temeiul dispozițiilor art. 29 alin. (1), (3) și (5) din ***Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011***, cu modificările și completările ulterioare, „**(1) Membrii consiliului de administrație sunt desemnați de adunarea generală a acționarilor, la propunerea consiliului de administrație în funcție sau a acționarilor. (...)**

(3) La societățile comerciale prevăzute la art. 2 pct. 2 lit. b), în cazul în care autoritatea publică tutelară, în numele acționarului - stat (...), propune candidați pentru funcțiile de membri ai consiliului de administrație, aceste propuneri sunt

făcute în baza unei selecții prealabile efectuate de o comisie formată din specialiști în recrutarea resurselor umane (...)

(5) Este obligatorie efectuarea selecției candidaților de către un expert independent, persoană fizică sau juridică specializată în recrutarea resurselor umane, în cazul întreprinderilor publice care îndeplinesc următoarele condiții cumulative:

a) au înregistrat o cifră de afaceri în ultimul exercițiu financiar superioară echivalentului în lei al sumei de 7.300.000 euro;

b) au cel puțin 50 de angajați." [subl. ns.]

Precizăm faptul că în anul 2012, C.N.L.R. S.A. a avut un număr mediu de 2.657 de angajați și a înregistrat o cifră de afaceri de 1.002.015.748 RON (echivalentul sumei de 224.868.884,20 EUR, calculată la un curs mediu anual, publicat de B.N.R., de 1 EUR = 4,4560 RON). Prin urmare, începând cu anul 2012 (n.n. *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011* a intrat în vigoare la data de 14.12.2011), desemnarea membrilor Consiliului de administrație al C.N.L.R. S.A. trebuia efectuată în condițiile precizate la art. 29 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011*, și anume: desemnarea acestora de către adunarea generală a acționarilor trebuia realizată la propunerea consiliului de administrație în funcție sau a acționarilor, iar candidații propuși trebuiau să fie selectați, în prealabil, de către un expert independent, persoană fizică sau juridică specializată în recrutarea resurselor umane.

* * *

În cadrul acțiunii de documentare, au fost constatate următoarele aspecte:

✓ **De la data intrării în vigoare a *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011*, respectiv 14.12.2011, și până la data acțiunii de documentare, la nivelul C.N.L.R. S.A. nu a fost implementat acest act normativ.**

Din *Nota de informare*⁴, elaborată de [REDACTAT] coordonator al Compartimentului achiziții publice din cadrul C.N.L.R. S.A., a rezultat faptul că „*Urmare solicitării membrilor Consiliului de Administrație al CNLR SA (...) Compartimentul Achiziții Publice din cadrul CNLR SA (în continuare CAP) formulează prezenta informare cu privire la inițierea, desfășurarea și finalizarea procedurilor de achiziție publică pentru atribuirea contractului cu obiectul «Servicii de recrutare a unui expert independent - persoană fizică sau juridică specializată în recrutarea resurselor umane, care va furniza asistența de specialitate pentru Compania Națională Loteria Română SA (consiliul de administrație/comitetul de nominalizare) în implementarea în mod rapid, complet și transparent a prevederilor OUG nr. 109/2011, în special, însă fără*

⁴ Înregistrată la Secretariatul Consiliului de administrație al C.N.L.R. S.A. cu nr. 33/03.02.2016 și transmisă Corpului de control al primului-ministru cu adresa nr. 1704/06.04.2016.

a se limita la procesul de identificare, evaluare (inclusiv din punct de vedere profesional și psihologic) și selecție a 3 (trei) administratori, a directorului general și a directorului economic pentru C.N. Loteria Română S.A., cod CPV: 79600000-0 – Servicii de recrutare».

În cursul anului 2015, CAP a inițiat, desfășurat și finalizat trei (3) proceduri de achiziție publică pentru atribuirea contractului cu obiectul sus precizat. În toate cele trei proceduri autoritatea contractantă CNLR SA a avut obligația anulării aplicării acestora în temeiul cazurilor expres prevăzute de art. 209 alin. (1) lit. a) și b) din OUG 34/2006 (...) cu modificările și completările ulterioare. [subl. ns.]

✓ În contextul schimbării entității care exercita drepturile și obligațiile acționarului unic, respectiv din Ministerul Finanțelor Publice în Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc, odată cu intrarea în vigoare a **Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 42/2015, s-a omis modificarea art. 13 alin. (1) din Statutul C.N.L.R. S.A.,** aprobat prin Hotărârea nr. 99/06.03.2015 a Adunării generale extraordinare a acționarilor a C.N.L.R. S.A., în sensul desemnării de către Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc a reprezentanților în Consiliul de administrație al C.N.L.R. S.A.

✓ Din conținutul înscrisului⁵ prin care a fost transmisă „(...) situația centralizatoare a (...) membrilor Consiliului de Administrație ai Companiei Naționale Loteria Română S.A., pentru perioada 2010 - 2016”, a rezultat faptul că în perioada 05.02.2015 - data acțiunii de documentare, Consiliul de administrație al C.N.L.R. S.A. a fost constituit doar din patru membri, respectiv trei reprezentanți ai Ministerului Finanțelor Publice și un reprezentant al Oficiului Național pentru Jocuri de Noroc (începând cu data de 17.11.2015).

✓ Prin nedesemnarea celui de-al cincilea membru în cadrul Consiliului de administrație, în perioada 05.02.2015 - data acțiunii de documentare nu au fost respectate prevederile art. 13 alin. (1) din Statutul C.N.L.R. S.A., aprobat prin Hotărârea nr. 95/09.09.2014 a Adunării generale extraordinare a acționarilor și modificat prin Hotărârea nr. 99/06.03.2015 a Adunării generale extraordinare a acționarilor, conform cărora **Consiliul de administrație este „(...) compus din 5 membri (...), din care 3 membri sunt selectați de consiliul de administrație în funcție și 2 membri de Ministerul Finanțelor Publice.**” [subl. ns.]

✓ În perioada 18.12.2009 - 11.02.2010, Consiliul de administrație a fost constituit doar din patru membri, respectiv directorul general al C.N.L.R. S.A. (președinte al Consiliului de administrație numit prin *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 313/16.02.2009*), directorul adjunct la Corpul de control al ministrului administrației și

⁵ Adresa C.N.L.R. S.A. nr. 1597/31.03.2016.

internelor (numit prin *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 905/09.05.2009*), comisarul general adjunct al Gărzii Financiare (numit prin *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 408/03.03.2009*) și directorul general al Direcției generale Inspecția generală din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală (numit prin *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 658/09.04.2009*).

Astfel, prin nedeseemnarea celui de-al cincilea membru, în perioada 18.12.2009 - 11.02.2010 nu au fost respectate prevederile art. 13 alin. (1) din Statutul C.N.L.R. S.A. aprobat prin *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 159/1999*, în vigoare la acea dată, potrivit căroră „*Loteria Română este condusă de consiliul de administrație compus din 5 membri (...) dintre care unul este desemnat prin ordin al ministrului finanțelor publice și îndeplinește funcția de președinte*”. [subl. ns.]

✓ În perioada 04.10.2012 - data efectuării acțiunii de documentare, nu au fost respectate prevederile art. 13 alin. (1) din Statutul C.N.L.R. S.A. aprobat prin Hotărârea nr. 15/07.09.2012 a Adunării generale extraordinare a acționarilor și modificat prin Hotărârile nr. 48/09.10.2013, nr. 95/09.09.2014 și nr. 99/06.03.2015 ale Adunării generale extraordinare a acționarilor, deoarece trei sau chiar patru dintre membrii Consiliului de administrație au fost desemnați reprezentanți din partea Ministerului Finanțelor Publice.

✓ În perioada 01.01.2010 - 04.10.2012, Gheorghe BENEĂ și Alexandru Dan GHIȚĂ au deținut calitatea de președinte al Consiliului de administrație și cea de director general al C.N.L.R. S.A. (numiți prin *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 313/16.02.2009*, respectiv *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 911/27.06.2012*), fiind astfel încălcate prevederile art. 14 alin. (1) din Statutul C.N.L.R. S.A. aprobat prin *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 159/1999*, în vigoare la acea dată, precum și prevederile art. 14 alin. (2) din Statutul C.N.L.R. S.A. aprobat prin Hotărârea nr. 15/07.09.2012 a Adunării generale extraordinare a acționarilor, potrivit căroră „*Președintele consiliului de administrație nu poate fi și director general*.”

✓ În perioada 21.11.2014 - 12.01.2016, membrii Consiliului de administrație al C.N.L.R. S.A. nu și-au ales un președinte, fiind încălcate dispozițiile art. 140¹ alin. (1) teza I din *Legea societăților nr. 31/1990*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căroră „*Consiliul de administrație alege dintre membrii săi un președinte al consiliului*”, precum și prevederile art. 14 alin. (1) din Statutul C.N.L.R. S.A. aprobat prin Hotărârea nr. 95/09.09.2014 a Adunării generale extraordinare a acționarilor și modificat prin Hotărârea nr. 99/06.03.2015 a Adunării generale extraordinare a acționarilor, potrivit căroră „*Președintele consiliului de administrație este ales de către*

consiliul de administrație din rândul membrilor săi, pe o durată ce nu poate depăși durata mandatului său de administrator.”

Faptul că în perioada mai sus menționată nu a fost ales un președinte al Consiliului de administrație rezultă și din adresa C.N.L.R. S.A. nr. 2191/04.05.2016, respectiv: *„(...) în perioada 21.11.2014 - 12.01.2016 Consiliul de Administrație al Companiei Naționale Loteria Română S.A. a funcționat fără Președinte al Consiliului de Administrație, ședințele fiind prezidate de către un Președinte de ședință (...).”*

C. Conducerea operativă

Conform prevederilor art. 16 alin. (1) - (3) din Statutul C.N.L.R. S.A. aprobat prin Hotărârea nr. 99/06.03.2015 a Adunării generale extraordinare a acționarilor:

„(1) Conducerea operativă a Loteriei Române este asigurată de directorul general împreună cu directorii executivi, respectiv directorul executiv al direcției economice.

(2) Numirea directorului general și a directorului executiv al direcției economice se face potrivit prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice.

(3) Directorul general și directorul executiv al direcției economice au statutul de directori prevăzut de art. 143 din Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare”.

Așa cum am precizat anterior, numirea administratorilor și directorilor C.N.L.R. S.A. nu s-a făcut în temeiul dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011, cu modificările și completările ulterioare, deși potrivit dispozițiilor art. 35 alin. (4) și (5) din acest act normativ *„(4) Directorii sunt numiți de consiliul de administrație, la recomandarea comitetului de nominalizare. Consiliul de administrație poate decide să fie asistat sau ca selecția să fie efectuată de un expert independent, persoană fizică sau juridică, specializată în recrutarea resurselor umane, ale cărui servicii sunt contractate în condițiile legii.*

(5) Consiliul de administrație sau, după caz, expertul independent (...) stabilește criteriile de selecție (...).”

Potrivit prevederilor art. 2 alin. (2) din Contractul de mandat nr. 6029/07.09.2012 și din Contractul de administrare nr. 3767/17.04.2013, Alexandru Dan GHIȚĂ și Adrian Mișu MANOLACHE, în calitatea deținută, respectiv director general, au avut **ca principale „(...) obiective (...) urgentarea aplicării prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a**

întreprinderilor publice, **precum și îmbunătățirea activității Companiei (...), în condițiile întăririi disciplinei financiare și creșterii performanțelor economice ale acesteia.** [subl. ns.]

S-a constatat faptul că, în perioada 27.06.2012 - 08.05.2015, **Alexandru Dan GHIȚĂ și Adrian Mișu MANOLACHE**, în calitatea deținută, respectiv director general, nu și-au îndeplinit unul din principalele obiective din contractul de mandat/administrare, respectiv acela de a implementa **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011.**

II.2. Despre activitatea principală a C.N.L.R. S.A.

În calitate de organizator de jocuri de noroc, activitatea principală a C.N.L.R. S.A. este guvernată de legislația specifică, respectiv de dispozițiile **Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2009 privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc**, aprobată cu modificări prin **Legea nr. 246/2010 privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc.**

La data acțiunii de documentare, potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (1), alin. (2) și alin. (2¹) din **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2009**, cu modificările și completările ulterioare, **„(1) Organizarea și exploatarea activității de jocuri de noroc pe teritoriul României constituie monopol de stat (...)**

(2) Statul poate acorda dreptul de organizare și exploatare a activității de jocuri de noroc în condițiile prezentei ordonanțe de urgență, pe bază de licență de organizare a jocurilor de noroc pe fiecare tip de activitate (...) și de autorizație de exploatare a jocurilor de noroc (...)

(2¹) Statul acordă licența de organizare a jocurilor de noroc în mod exclusiv Companiei Naționale «Loteria Română» - S.A. pentru jocurile loto tradiționale și la distanță, noroc, noroc plus și super noroc, expres și lozuri. [subl. ns.]

În conformitate cu dispozițiile art. 3 din Regulamentul de Organizare și Funcționare a C.N.L.R. S.A., revizuit (înregistrat la C.N.L.R. S.A. cu nr. 2344/05.05.2015), compania are ca obiect principal de activitate jocurile de noroc, printre care:

✓ organizarea și exploatarea exclusivă, în calitate de unic organizator pe întreg teritoriul țării, de jocuri loto și pariuri mutuale „(...) astfel cum sunt definite de art. 10 alin. (1), din OUG nr. 77/2009 (...)”, inclusiv prin intermediul sistemelor de comunicații de tip internet, sistemelor de telefonie fixă și mobilă;

✓ organizarea și exploatarea, singură sau în asocieră cu alte persoane juridice, de jocuri de noroc, altele decât cele menționate anterior, cu taxa de participare la joc în lei sau în valută.

II.2.1. Despre veniturile obținute din activitatea C.N.L.R. S.A.

Veniturile realizate⁶ de C.N.L.R. S.A. din activitatea de bază și conexă, în perioada 2010 - 2015, precum și modul în care fiecare produs loteristic a participat la constituirea veniturilor, se prezintă după cum urmează:

- RON -

Nr. crt.	Indicatori	Venituri realizate 2010	Venituri realizate 2011	Venituri realizate 2012	Venituri realizate 2013	Venituri realizate 2014	Venituri realizate ian.-sept. 2015
1	Activitatea de bază (jocuri de noroc)						
2	Loto 6/49						
3	Loto 5/40						
4	Noroc						
5	Joker						
6	Pronosport						
7	Bilete						
8	Loz și loterie pasivă						
9	Pariloto						
10	Videoloterie						
11	Broșuri și revista Loto Prono						
12	Activități conexe						
	Total activități (1+12)						

În cadrul acțiunii de documentare au fost constatate următoarele aspecte:

✓ În perioada 2010 - 2015, jocurile cu cea mai mare pondere în veniturile realizate de C.N.L.R. S.A. au fost „Videoloteria” și „Loto 6/49”, ponderea acestora fiind de maximum 80,66% în anul 2010 și minimum 72,22% în anul 2014.

✓ În perioada 2010 - 2015, jocul „Videoloteria” a avut ponderea cea mai mare în veniturile realizate de C.N.L.R. S.A., aceasta fiind de maximum 56,74% în anul 2010 și minimum 34,58% în anul 2014 (n.n. în acest an s-a clasat după jocul „Loto 6/49”).

⁶ Conform înscrisurilor „Analiza produselor loteristice și neloteristice” din perioada ianuarie 2010 – septembrie 2015 transmise Corpului de control al primului-ministru cu adresa nr. 1705/06.04.2016.

anul 2010 și minimum 34,58% în anului 2014 (n.n. în acest an s-a clasat după jocul „Loto 6/49”).

✓ În perioada 2010 - 2013, activitatea de „Videoloterie” s-a realizat în baza Contractului de Credit-Furnizor f.n./01.09.2003 încheiat cu grupul de societăți Intracom S.A. Hellenic Telecommunications and Electronics Industry, Intralot S.A. Integrated Lottery Systems and Services și Lotrom S.A. având ca obiect „(...) furnizarea întregului Sistem la cheie capabil să funcționeze on-line de către Furnizor, Finanțarea Programului de către creditor și Rambursarea Finanțării de către Beneficiar (...)” ce „(...) include furnizarea, instalarea și punerea în funcțiune a Sistemului de Video-Loterie, precum și furnizarea oricăror servicii auxiliare necesare în vederea operării Sistemului la cheie, incluzând riscurile financiare și costurile pentru implementarea Sistemului de Video Loterie”.

Din conținutul adresei transmise Corpului de control al primului-ministru de către C.N.L.R. S.A. cu nr. 1696/05.04.2016, a rezultat că „Rambursarea finanțării achiziționării acestui sistem s-a realizat prin plata lunară a unor cote procentuale între 60%-80% din încasările brute realizate (încasările de la jucători din care se scădeau premiile plătite) ca urmare a exploatării acestui sistem. În baza acestui contract au fost achiziționate și exploatate 6.263 terminale de videoloterie.” [subl. ns.]

Cu privire la derularea contractului mai sus-menționat s-a constatat că în perioada analizată, acesta a făcut obiectul verificărilor anuale efectuate de Curtea de Conturi a României, precum și a unei investigații efectuată de Consiliul Concurenței, principalele concluzii fiind următoarele:

❖ Ca urmare a controlului⁷ efectuat în anul 2011, reprezentanții Curții de Conturi au constatat că C.N.L.R. S.A. a încheiat contractul cu partenerii greci în condiții dezavantajoase și oneroase pentru companie, deoarece:

„- obiectul contractului nu a fost cuantificat din punct de vedere cantitativ și valoric;

- valoarea contractului nu a fost determinată, aceasta neraportându-se la volumul livrărilor de echipamente și a prestărilor de servicii, ci la încasările obținute din jocurile desfășurate prin intermediul echipamentului furnizat;

- dreptul de a rezilia contractul revine în mod exclusiv partenerilor greci, C.N.L.R. neavând dreptul să rezilieze sau să denunțe contractul pentru alte motive decât dacă cealaltă parte se găsește în incapacitate de plată sau este subiect al unei proceduri de lichidare, reorganizare, faliment;

⁷ Extrase din Rapoartele Curții de Conturi a României nr. 5608/25.05.2011 și nr. 7933/25.10.2012 transmise Corpului de control al primului-ministru de C.N.L.R. S.A. cu adresa nr. 1680/05.04.2016.

- **compania nu poate pretinde despăgubiri decât în limita a cel mult 4 milioane dolari SUA și numai pentru prejudiciile din timpul perioadei de operare a sistemului de către furnizor;**

- **în perioada 01.09.2003 - 31.08.2013, C.N.L.R. a avut obligația de a plăti lunar o sumă reprezentând între 80% și 70% din încasările brute lunare generate de toate terminalele de joc în luna precedentă plății.**

(...) datorită modalității de întocmire a contractului, acesta nu poate fi denunțat, fără ca CNLR să plătească daune interese într-un quantum foarte mare (aprox. 40 milioane euro)." [subl. ns.]

❖ În anul 2015, reprezentanții **Curții de Conturi** au efectuat un control⁸, constatând, printre altele, faptul că: „Urmare neutilizării echipamentelor VLT neamortizate integral până la data de 30.06.2014, în **perioada iulie - decembrie 2014 profitul net al companiei a fost diminuat cu suma de 9.133.747 lei, pentru care a fost calculat și plătit impozit pe profit în sumă de 1.461.400 lei.**

Urmare derulării și finalizării contractului privind Asigurarea funcționării sistemului de videoloterie încheiat cu Intracom S.A., Intralot S.A. și Lotrom S.A., la data de 30.06.2014, CNLR SA înregistrează cumulat pentru perioada 2003 - 30.06.2014 o pierdere estimată de 39.649.159 lei." [subl. ns.]

❖ Ca urmare a investigației efectuată în anul 2012 de către reprezentanții **Consiliului Concurenței**, prin Decizia nr. 53/23.12.2013⁹, C.N.L.R. S.A. a fost sancționată cu o amendă în quantum de 9.018.141 RON, pentru încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1) din *Legea concurenței nr. 21/1996*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora „(...) sunt interzise orice înțelegeri între întreprinderi, decizii ale asociațiilor de întreprinderi și practici concertate, care au ca obiect sau au ca efect împiedicarea, restrângerea ori denaturarea concurenței pe piața românească sau pe o parte a acesteia (...)” și ale art. 101 alin. (1) din *Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene*, potrivit cărora „(...) sunt incompatibile cu piața comună și interzise orice acorduri între întreprinderi, orice decizii ale asocierilor de întreprinderi și orice practici concertate care pot aduce atingere comerțului dintre statele membre și care au ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau demararea concurenței în interiorul pieței interne (...)”, respectiv pentru încheierea, în perioada 2009-2013, a unui contract cu partenerii greci „(...) prin care **s-a instituit o clauză de neconcurență care a avut ca efect restrângerea concurenței pe piața exploatării mașinilor electronice**

⁸ Extras din Raportul Curții de Conturi a României nr. 2308/30.04.2015, transmis Corpului de control al primului-ministru de către C.N.L.R. S.A. cu adresa nr. 1703/06.04.2016.

⁹ Extras transmis Corpului de control al primului-ministru de către C.N.L.R. S.A. cu adresa nr. 1596/31.03.2016.

cu câștiguri din România, respectiv pe piețele din amonte ale acesteia, cât și afectarea comerțului între statele membre ale Uniunii Europene.” [subl. ns.]

* * *

Din Nota 10.9 - „Datorii potențiale” la situațiile financiare¹⁰ aferente anului 2014, a rezultat faptul că față de C.N.L.R. S.A. [REDACTED] s-a dispus începerea urmăririi penale, de către Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București, pentru săvârșirea infracțiunii de desfășurare a activității fără licență sau autorizație de activități din domeniul jocurilor de noroc, la data de 26.03.2015 fiind extinsă urmărirea penală și cu privire la săvârșirea, de către unii dintre suspecți, a infracțiunii de evaziune fiscală presupusă a fi fost comisă în perioada 2009 - 2014 prin operarea echipamentelor de „Videoloterie” în absența autorizațiilor și licențelor adecvate în conformitate cu legislația națională.

Potrivit organului de urmărire penală, sumele care ar fi trebuit plătite la bugetul de stat pentru perioada 2009 - 2014, sunt în cuantum de 300.774.000 RON.

La data de 01.04.2015, asupra unui număr de 6.263 aparate electronice cu câștiguri, achiziționate de către C.N.L.R. S.A. conform Contractului de Credit-Furnizor, s-a dispus instituirea sechestrului asigurator.

La data de 22.10.2013, pentru activitatea de „Videoloterie”, C.N.L.R. S.A. a încheiat cu societățile Novo VLTech Solutions S.R.L. și Austrian Gaming Industries GmbH, Contractul în Asociere în Participație nr. 162. Astfel, în primul semestru al anului 2014, această activitate s-a realizat atât în baza Contractului de Credit-Furnizor f.n./01.09.2003, cât și a Contractului în Asociere în Participație nr. 162/22.10.2013.

Contractul de Asociere în Participație nr. 162/22.10.2013 a avut ca obiect constituirea unei asocieri „(...) în vederea exploatarei în comun a unui VLS¹¹ cu un număr minim de 10.000 VLT-uri¹² stabilit periodic de către Părți pe baza cererii de piață din România, în amplasamente puse la dispoziție de CNLR (inclusiv amplasamente ale terților propuse de asociatul VLT) pe durata de valabilitate a prezentului contract și (...) să împartă veniturile din Asociere”. [subl. ns.]

¹⁰ Transmise Corpului de control al primului-ministru de către C.N.L.R. S.A. cu adresa nr. 1625/01.04.2016.

¹¹ Conform prevederilor pct. 1 - „Definiții și interpretări” subpct. 1.1. din Contractul de Asociere în Participație nr. 162/22.10.2013, „VLS înseamnă sistemul de videoloterie, așa cum este definit de Legea Loteriei Române constând din serverele sistemului central și instalații de stocare de date (...), conform căreia orice decizie cu privire la rezultatul jocului are la bază exclusiv numere aleatorii generate de unul sau mai multe sisteme de generare de numere aleatorii din cadrul serverelor sistemelor centrale de videoloterie și transferate către VLT-uri (...).”

¹² Conform prevederilor pct. 1 - „Definiții și interpretări” subpct. 1.1. din Contractul de Asociere în Participație nr. 162/22.10.2013, „VLT înseamnă terminalul de videoloterie, care este conectat la VLS (...).”

Conform contractului, acesta a fost încheiat pe o perioadă de 15 ani de la data începerii activității, respectiv de la data de 01.12.2013, iar cotele¹³ de participatie în cadrul asocierii sunt deținute 50% de către C.N.L.R. S.A. și 50% de către societatea Novo VLTech Solutions S.R.L. (99,99% din părțile sociale ale acestei societăți sunt deținute de Novo VLTech GmbH, societate care este deținută în totalitate de către Austrian Gaming Industries GmbH).

Potrivit prevederilor pct. 5 - „Planul de implementare” subpct. 5.2. - 5.3. din Contractul în Asociere în Participatie nr. 162/22.10.2013, planul de implementare presupunea parcurgerea următoarelor etape:

„(a) Prima etapă: Părțile au convenit asupra amplasamentelor (...) în care vor fi instalate VLT-uri până la sfârșitul lunii februarie 2014 (...) Planul de Implementare a primei etape (...) va fi convenit până la data de 20 noiembrie 2013, cel mai târziu;

(b) A doua etapă: Părțile vor conveni asupra Planului de Implementare a amplasamentelor în care vor fi instalate VLT-uri în perioada martie - iunie 2014, respectiv un număr total de aproximativ 640 de amplasamente din lista de 1.335 de amplasamente deja puse la dispoziție de CNLR. Părțile vor ajunge la acest acord cel târziu la data de 20 februarie 2014. Părțile intenționează să încheie această etapă prin predarea și punerea în funcțiune a aproximativ 160 de amplasamente pe lună;

(c) A treia etapă: Părțile vor conveni asupra Planului de Implementare a aproximativ 1.000 de amplasamente suplimentare în care vor fi instalate VLT-uri în perioada iulie-decembrie 2014. Părțile vor ajunge la acest acord cel târziu la data de 1 iunie 2014. Părțile intenționează să finalizeze această etapă prin predarea și punerea în funcțiune a aproximativ 165 de amplasamente pe lună;

(d) A patra etapă: Părțile vor conveni asupra Planului de Implementare a amplasamentelor în care vor fi instalate VLT-uri începând cu 2015, dacă este cazul, a căror livrare și punere în funcțiune va fi convenită cel mai târziu cu trei luni înainte de luna respectivă de instalare.

(5.3.) Premisa Părților este că în amplasamentele puse la dispoziție de CNLR în primele trei etape ale Planului de Implementare vor putea fi instalate și

---

¹³ Conform prevederilor pct. 7 - „Cota de participatie” subpct. 7.1.-7.2. din Contractul de Asociere în Participatie nr. 162/22.10.2013: „7.1. CNLR și Asociatul VLT vor deține Cote de Participatie egale în cadrul Asocierii. În consecință, drepturile și obligațiile acestora privind Asocierea, cum ar fi distribuirea DGGR, vor fi (...) Asociatul VLT: 50% (...) CNLR: 50%.

7.2. DGGR va fi distribuit Părților proporțional cu Cota de Participatie a acestora în cadrul Asocierii.” Menționăm că potrivit prevederilor pct. 1 - „Definiții și interpretări” subpct. 1.1. din contract „DGGR înseamnă veniturile din activitatea comună a Asocierii ce urmează a fi distribuită Părților. DGGR va fi calculat ca GGR minus Costurile Asocierii (...)”, iar „GGR înseamnă «gross gaming revenue» («câștig brut din activitatea de jocuri»), respectiv suma care va fi calculată ca încasări totale de la jucători minus plățile efectuate către jucători, (pentru evitarea oricărui dubiu, inclusiv jackpot-uri) în orice perioadă de calcul al acestei sume («in minus out»”.

exploatate cu succes din punct de vedere tehnic și economic 10.000 de VLT-uri.
*Un amplasament va fi considerat exploatat cu succes dacă GGR-ul lunar mediu per VLT aferent aceluși amplasament atinge cel puțin 500 EUR la 3 (trei) luni după instalarea primului VLT în respectivul amplasament, și în continuare pentru atâta vreme cât media lunară GGR pentru amplasamentul relevant rămâne peste 500 EUR per VLT. **În cazul în care această premisă se dovedește a fi greșită, CNLR va depune toate diligențele pentru a pune la dispoziție numărul de amplasamente suplimentare necesar pentru a îndeplini premisa, cât mai curând posibil.**” [subl. ns.]*

Din analiza Contractului în Asocierie în Participație nr. 162/22.10.2013 și a documentului intitulat „Raport privind desfășurarea activității de Videoloterie în perioada dec. 2013 - dec. 2015 aferentă Contractului de asociere în participație nr. 162/22.10.2013, încheiat între C.N. Loteria Română S.A., Novo VLTech Solutions SRL și Austrian Gaming Industries GmbH”, înregistrat la Secretariatul Consiliului de administrație al C.N.L.R. S.A. cu nr. 31/02.02.2016, au rezultat următoarele aspecte:

✓ În primele trei etape ale planului de implementare care trebuiau să se desfășoare în perioada decembrie 2013 - decembrie 2014, părțile contractante au preconizat instalarea și exploatarea cu succes, din punct de vedere tehnic și economic, a unui număr minim de 10.000 echipamente VLT conform premisei prevăzută la subpct. 5.3. din contract.

✓ Implementarea sistemului s-a realizat prin înlocuirea graduală a sistemului anterior de „Videoloterie”, fiind asigurată funcționarea în paralel a celor două sisteme, astfel că în urma mișcărilor de echipamente VLT (instalări/dezinstalări/relocări echipamente), la data de 31.12.2014 erau funcționale doar un număr de 5.060 echipamente VLT.

✓ Deși, începând cu luna ianuarie 2015, trebuia să se deruleze cea de-a patra etapă a planului de implementare, respectiv instalarea și exploatarea unui număr suplimentar de echipamente VLT față de minimul de 10.000 prevăzut în contract și preconizat de către părțile contractante a fi instalate și exploatate în primele trei etape de implementare, la data de 31.12.2015 erau funcționale doar 4.896 echipamente VLT, numărul echipamentelor VLT funcționale fiind mai mic cu 164 comparativ cu aceeași dată a anului anterior.

✓ Din analiza profitabilității unui număr de 4.777 echipamente VLT (nu au fost luate în calcul 119 echipamente VLT instalate în perioada octombrie - decembrie 2015) a rezultat că doar pentru un număr de 2.870 echipamente VLT s-a obținut un GGR mai mare sau egal cu 500 EUR, astfel că numai pentru acestea se poate considera că implementarea a fost efectuată cu succes din punct de vedere tehnic și economic.

* * *

Având în vedere cele prezentate, rezultă, în mod evident, faptul că în primele trei etape de implementare părțile contractante nu au reușit să realizeze ceea ce au preconizat, respectiv premisa prevăzută la subpct. 5.3. din Contractul în Asociere în Participație nr. 162/22.10.2013, aceea de a „*fi instalate și exploatare cu succes din punct de vedere tehnic și economic 10.000 VLT-uri.*” [subl. ns.]

Precizăm că această situație nu constituie un motiv de reziliere a contractului, aceasta reprezentând doar „premise” pe care părțile contractante și-au propus-o și care s-a dovedit a fi greșită. Potrivit subpct. 5.3. din contract: „*În cazul în care această premisă se dovedește a fi greșită, CNLR va depune toate diligențele pentru a pune la dispoziție numărul de amplasamente suplimentare necesar pentru a îndeplini premisa, cât mai curând posibil.*” [subl. ns.]

* * *

Din situația privind evoluția comparativă¹⁴ a cotelor brute înregistrate în anul 2015 de către C.N.L.R. S.A. din activitatea de Videoloterie VLN¹⁵, față de cotele înregistrate în anul 2013 din activitatea de Videoloterie VLT¹⁶, a rezultat o creștere a profitabilității în anul 2015, după cum urmează:

- RON -

Indicatori	An 2013		An 2015		Diferențe (anul 2015 față de anul 2013) +/-
	Total	Medie/lună	Total	Medie/lună	
Încasări VLT					
Câștiguri VLT					
GGR ¹⁷					
Cotă brută C.N.L.R. S.A.					
Cotă brută asociat ¹⁸					

Din conținutul adresei nr. 1696/05.04.2016, transmisă Corpului de control al primului-ministru, de către C.N.L.R. S.A., a rezultat faptul că, în baza Contractului de Asociere în Participație nr. 162/22.10.2013, „(...) C.N. Loteria Română S.A. exploatează în asociere un sistem de videoloterie (proprietatea partenerului austriac) în spațiile agențiilor loto proprii și mandatate ale CNLR, cu personalul CNLR. **Distribuirea**

¹⁴ În vederea analizei comparative s-au comparat datele din anul 2013 cu cele din anul 2015, întrucât anul 2014 a fost an de tranziție. Totodată trebuie precizat faptul că în luna decembrie 2013 profitul brut a revenit integral C.N.L.R. S.A.

¹⁵ Contractul în Asociere în Participație nr. 162/22.10.2013.

¹⁶ Contractul de Credit-Furnizor f.n./01.09.2003.

¹⁷ În anul 2015, „GGR-ul obținut s-a realizat pe baza creșterii semnificative a încasărilor și plăților către jucători față de cel obținut în anul 2013, în condițiile exploatare eficiente a numărului de aparate.”

¹⁸ Intralot în anul 2013 și Novo VLTech Solutions S.R.L. (50%).

câștigului brut din activitatea de videoloterie se realizează în cote egale (50%-50%). Câștigul brut din activitatea de videoloterie (GGR – Gross Gaming Revenue) care se distribuie partenerilor asocierii este calculat ca diferența între încasările totale, plățile efectuate către jucători și costurile asocierii.” [subl. ns.]

II.2.2. Despre taxele aferente activității de „Videoloterie”

Din analiza înscrisului¹⁹ prezentat în cadrul acțiunii de documentare a rezultat că pentru activitatea de „Videoloterie” desfășurată în perioada 01.01.2010 - 31.03.2016, C.N.L.R. S.A. a achitat taxe, după cum urmează:

- RON -

Tip taxă	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 (până la data de 31.03.2016)	Total
Taxă licență ²⁰								1.917.610
Taxă autorizare ²¹								2.714.905
Fond cultural 2% ²²								36.552.325
Taxă specială VLT - 3% ²³								20.248.661
Taxa de viciu ²⁴								7.010.556

În perioada 01.01.2010 - data acțiunii de documentare, actele normative care au reglementat organizarea și exploatarea activității de jocuri de noroc au suportat o serie de modificări, iar din analiza acestora au rezultat următoarele:

A. Taxele instituite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2009

În perioada 01.01.2010 – 12.02.2015, până la intrarea în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 92/2014 pentru reglementarea unor măsuri

¹⁹ Situație reprezentând contravaloare taxe aferente jocului de „Videoloterie” perioada 2010-2016 transmisă Corpului de control al primului-ministru de către C.N.L.R. S.A. cu adresa nr. 1696/05.04.2016.

²⁰ Conform O.U.G. nr. 77/2009, cu mențiunea că în perioada 2013 - 2014 această taxă a fost plătită, proporțional, atât în baza Contractului de Credit-Furnizor cât și a Contractului în Asocierie în Participație.

²¹ Conform O.U.G. nr. 77/2009, cu mențiunea că în perioada 2013 - 2014 această taxă a fost plătită, proporțional, atât în baza Contractului de Credit-Furnizor cât și a Contractului în Asocierie în Participație.

²² În perioada 2010 - 2012, conform O.G. nr. 51/1998 și a Ordinului ministrului culturii nr. 2066/2011, iar în perioada 2015 - 2016, conform O.U.G. nr. 2/2015 aplicată din data de 13.03.2015 și suportată de C.N.L.R. S.A. în cotă de 50%.

²³ În perioada 2015 - 2016, conform O.U.G. nr. 92/2014, suportată de C.N.L.R. S.A. în cotă de 50% (în perioada 13.02.2015 - 11.06.2015 taxa a fost de 2%).

²⁴ În perioada 2015 - 2016, conform Legii nr. 124/2015, suportată de C.N.L.R. S.A. în cotă de 50% (400 EUR/an/post autorizat).

fiscal-bugetare și modificarea unor acte normative, conform prevederilor art. 71 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 870/2009 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2009 privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc, cu modificările și completările ulterioare, „Videoloteria” a fost încadrată în categoria jocurilor tip loto, jocuri pentru care Statul a acordat licența de organizare, în mod exclusiv, C.N.L.R. S.A., respectiv:

„(1) În înțelesul ordonanței de urgență și al prezentei hotărâri, în categoria jocurilor loto, inclusiv prin intermediul sistemelor de comunicații de tip internet, sisteme de telefonie fixă sau mobilă, sunt incluse, fără a se limita la acestea, următoarele tipuri de jocuri: (...)

d) videoloteria - joc tip loto prin care se obțin aleatoriu câștiguri, rezultatul participării la joc fiind relevat jucătorului prin intermediul terminalului de videoloterie, dexteritatea sau abilitatea jucătorului neavând nicio influență/relevanță în obținerea câștigului. Jocul de videoloterie se realizează printr-o rețea unitară de terminale cu circuit închis care funcționează numai conectate on-line la un sistem central la nivel național. Sistemul central asigură activarea, monitorizarea permanentă a terminalelor, centralizarea datelor și validarea automată a câștigurilor acordate jucătorilor. Validarea și acordarea câștigului nu implică terminalul utilizat de jucător.” [subl. ns.]

Conform pct. 1 din Anexa la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2009, pentru „Videoloterie” - joc tip loto, au fost stabilite următoarele taxe:

„I. **Taxe aferente licenței de organizare a jocurilor de noroc (anuale):**

A. Pentru jocurile loto: 500.000 lei (...)

II. Taxe aferente autorizației de exploatare a jocurilor de noroc (anuale):

A. Pentru jocurile loto: 800.000 lei (...)” [subl. ns.]

Din conținutul adresei nr. 2252/06.05.2016 transmisă Corpului de control al primului-ministru de către C.N.L.R. S.A., a rezultat faptul că:

„A. TAXA AFERENTĂ LICENȚEI DE ORGANIZARE A JOCURILOR DE NOROC (ANUALĂ)

1. pentru perioada 2010 - 2015 taxa a fost achitată conform O.U.G. nr. 77/2009 (pct. 1.I. lit. A din Anexă) și H.G. nr. 870/2009 (art. 71(1) lit. d)). Taxa anuală în cuantum de 500.000 lei era aferentă tuturor jocurilor loto organizate de C.N. Loteria Română S.A. și a fost repartizată proporțional cu veniturile realizate pe fiecare joc loto. (...)

B. TAXA AFERENTĂ AUTORIZAȚIEI DE EXPLOATARE A JOCURILOR DE NOROC (ANUALĂ)

1. pentru perioada 2010 - 2015 taxa a fost achitată conform O.U.G. nr. 77/2009 (pct. 1.II. lit. A din Anexă) și H.G. nr. 870/2009 (art. 71(1) lit. d)). Taxa anuală în cuantum de 800.000 lei era aferentă tuturor jocurilor loto organizate de C.N. Loteria Română S.A. și a fost repartizată proporțional cu veniturile realizate pe fiecare joc loto. (...) [subl. ns.]

B. Taxele instituite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/2014

În perioada 13.02.2015 – 11.06.2015, de la intrarea în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 92/2014, la data de 30.12.2014 și până la aprobarea acesteia, la data de 12.06.2015, prin Legea nr. 124/2015 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 92/2014 pentru reglementarea unor măsuri fiscal-bugetare și modificarea unor acte normative, conform dispozițiilor art. I pct. 11 alin. (1) lit. h) din actul normativ menționat anterior, „Videoloteria” a fost încadrată în categoria **jocurilor loto la distanță** „(...) organizate și transmise prin intermediul oricărui sistem de comunicații (internet, sisteme de telefonie fixă sau mobilă și orice alte sisteme de transmisie) ce constau în extrageri de numere, de litere, bilete sau simboluri, indiferent de procedurile și caracteristicile mijloacelor utilizate pentru efectuarea extragerilor (...), inclusiv **jocurile de videoloterie**, în care mijlocul de joc trebuie conectat la un server central, pe care rulează programul de joc și care validează câștigul, și fără de care jocul nu se poate desfășura, **sunt jocurile tip loto**, prin care se obțin aleatoriu câștiguri, rezultatul participării la joc fiind relevat jucătorului prin intermediul terminalului de videoloterie, dexteritatea sau abilitatea jucătorului neavând nicio influență/relevanță în obținerea câștigului.” [subl. ns.]

Conform dispozițiilor art. I pct. 43 și pct. 44 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/2014, au fost modificate taxele anuale aferente licenței de organizare și autorizației de exploatare pentru jocurile tip loto (categorie din care făcea parte și „Videoloteria”), acestea fiind de 115.000 EUR/an, respectiv 180.000 EUR/an, iar potrivit pct. 47 din același act normativ au fost prevăzute taxe speciale: **„Pentru videoloterie (VLT): 2% aplicată asupra venitului din jocurile de noroc ale operatorului licențiat. Taxa se virează în totalitate la bugetul de stat (...).”** [subl. ns.]

Totodată, potrivit dispozițiilor art. XI din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/2014: **„(1) Articolele I-V din prezenta ordonanță de urgență intră în vigoare în termen de 45 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.**

(2) În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a articolelor I-V din prezenta ordonanță de urgență, Guvernul va aproba prin hotărâre normele metodologice de aplicare a acesteia. [subl. ns.]

* * *

Din conținutul adresei nr. 2252/06.05.2016 transmisă Corpului de control al primului-ministru de către C.N.L.R. S.A., a rezultat faptul că „(...) au fost achitate taxele aferente activității de videoloterie (...) **pentru perioada 13.02.2015 – 11.06.2015 taxa a fost în cuantum de 2% aplicată asupra venitului din videoloterie conform prevederilor O.U.G. nr. 77/2009 modificată prin O.U.G. nr. 92/2014 (pct. 4 lit. A din Anexă).**” [subl. ns.]

În cadrul acțiunii de documentare s-a constatat faptul că **normele metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 92/2014 au fost aprobate la data de 26.02.2016 prin Hotărârea Guvernului nr. 111/2016²⁵, cu o întârziere de aproximativ un an, fiind astfel încălcate dispozițiile art. XI alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/2014.**

C. Taxele instituite prin Legea nr. 124/2015

Începând cu data de **12.06.2015**, respectiv data intrării în vigoare a *Legii nr. 124/2015*, conform dispozițiilor art. I pct. 6 din actul normativ menționat anterior, „Videoloteria” a fost încadrată în jocurile tip slot-machine, respectiv: „(...) e) **jocurile tip slot-machine: - jocuri tradiționale - de trei tipuri, respectiv:**

(i) slot-machine (...);

(ii) aparatele electronice atribuitoare de câștiguri cu risc limitat (...);

(iii) jocurile de videoloterie, care se desfășoară în prezența fizică a jucătorilor, în care mijlocul de joc trebuie conectat la un server central, pe care rulează programul de joc și care validează câștigul și fără de care jocul nu se poate desfășura. Sunt jocuri de tip loto prin care se obțin aleatoriu câștiguri, rezultatul participării la joc fiind relevat jucătorului prin intermediul terminalului de videoloterie, dexteritatea sau abilitatea jucătorului neavând nicio influență/relevanță în obținerea câștigului. [subl. ns.]

²⁵ Pentru aprobarea Normelor metodologice de punere în aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2009 privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc și pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 298/2013 privind organizarea și funcționarea Oficiului Național pentru Jocuri de Noroc, pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 870/2009 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2009 și pentru abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 870/2009 privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc.

Conform dispozițiilor art. II alin. (1) lit. a) și b) și alin. (4) din același act normativ, au fost prevăzute următoarele:

„Art. II. - (1) Operatorii economici care dețin licență de organizare și autorizație de exploatare a jocurilor de noroc, valabilă la data intrării în vigoare a prezentei legi, și nu doresc continuarea activității în noile condiții pot desfășura această activitate până la data expirării autorizațiilor, cu respectarea prevederilor art. 27 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2009 (...) și a următoarelor condiții:

a) în cazul în care societatea se află în perioada de valabilitate a licenței, pentru perioada tranzitorie, societatea are obligația ca pentru desfășurarea activității să achite taxa de licență în cuantumul prevăzut de vechea normă legală, licența fiind valabilă până la data expirării ultimei autorizații;

b) autorizațiile de exploatare aprobate până la data de 13 februarie 2015 își mențin valabilitatea, cu condiția achitării acestora în cuantumul prevăzut la data acordării; (...)

(4) De la data intrării în vigoare a prezentei legi, operatorii jocului tip slot-machine (...) au obligația de a achita taxa de viciu în tranșe trimestriale, odată cu plata autorizației.” [subl. ns.]

Totodată, potrivit Anexei din *Legea nr. 124/2015*, pentru „Videoloterie” au fost stabilite următoarele taxe:

- 20.000 EUR/an (conform pct. 1.I. lit. G), taxa anuală aferentă licenței de organizare **„Pentru jocurile tip slot-machine”**; [subl. ns.]

- 50.000 EUR/an (conform pct. 1.I. lit. P), taxa anuală aferentă licenței de organizare **„Pentru jocurile de videoloterie – joc tradițional”**; [subl. ns.]

- 2.600 EUR/an (conform pct. 1.II. lit. G (i)), taxa anuală aferentă autorizației de exploatare **„Pentru fiecare mijloc de joc tip slot-machine (...) clasa A”**; [subl. ns.]

Precizăm faptul că, potrivit dispozițiilor art. 15 alin. (6) lit. a) subpct. (i), (iii) și (vi) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2009*, cu modificările și completările ulterioare, autorizația clasa A se acordă pentru următoarele tipuri de locații:

- sala de jocuri - minimum 20 slot-machine pentru municipiul București sau minimum 12 slot-machine în alte locații decât municipiul București;

- maximum cinci slot-machine, pentru locațiile autorizate pentru activitatea de pariuri;

- minimum două slot-machine, pentru locațiile autorizate pentru activitatea de jocuri de noroc temporare.

- **1.500 EUR/an** (conform pct. 1.II. lit. G (ii)), taxa anuală aferentă autorizației de exploatare „**Pentru fiecare mijloc de joc tip slot-machine (...) aparatele electronice atribuitoare de câștiguri cu risc limitat clasa B**”; [subl. ns.]

- **taxă specială** (conform pct. 3 lit. A) „**Pentru videoloterie (VLT): 3% aplicată asupra venitului din jocurile de noroc ale operatorului licențiat.**”; [subl. ns.]

- **taxa de viciu** (conform pct. 3 lit. C (i)) „**(...) pentru jocurile de noroc caracteristice slot-machine și pentru videoloterie (VLT): 400 euro/post autorizat/an, care se achită de organizator odată cu taxa de autorizare.**” [subl. ns.]

Din conținutul adresei nr. 2252/06.05.2016, transmisă Corpului de control al primului-ministru de către C.N.L.R. S.A., a rezultat faptul că:

A. TAXA AFERENTĂ LICENȚEI DE ORGANIZARE A JOCURILOR DE NOROC (ANUALĂ) (...)

2. pentru anul 2016 taxa a fost achitată conform O.U.G. nr. 77/2009 (pct. 1.I. lit. P și pct. 4 din Anexă). Taxa în cuantum de 50.000 euro a fost calculată la (...) cursul valutar (...) de 4,4159 lei/euro. (...)

B. TAXA AFERENTĂ AUTORIZAȚIEI DE EXPLOATARE A JOCURILOR DE NOROC (ANUALĂ) (...)

2. pentru 2016 O.U.G. nr. 77/2009 nu prevede pentru activitatea de videoloterie plata acestei taxe având în vedere că pentru această activitate este prevăzută în mod expres, începând cu 13.02.2015, plata taxei speciale pentru videoloterie.

C. TAXA SPECIALĂ PENTRU VIDEOLOTERIE (...)

2. începând cu data 11.06.2015 taxa este în cuantum de 3% aplicată asupra venitului din videoloterie conform prevederilor O.U.G. nr. 77/2009 modificată prin O.U.G. nr. 92/2014 și Legea nr. 124/29.05.2015 (pct. 3 lit. A din Anexă). (...)

D. TAXA DE VICIU

Începând cu data 11.06.2015 compania achită taxa de viciu pentru videoloterie conform prevederilor O.U.G. nr. 77/2009 modificată prin O.U.G. nr. 92/2014 și Legea nr. 124/29.05.2015 (pct. 3 lit. C (i) din Anexă). (...)

E. COTA 2% PENTRU FONDUL CULTURAL (...)

2. începând cu data de 13.03.2015 compania este obligată la plata acestei cote prin O.U.G. nr. 2/2015 (...) cotă de 2% din încasările Companiei Naționale Loteria Română – S.A. (...). [subl. ns.]

* * *

Din cele prezentate au rezultat următoarele aspecte:

✓ Deși legislația prevede că „Videoloteria” este încadrată în categoria jocurilor tip slot-machine, în *Legea nr. 124/2015* s-a stipulat, în mod expres, „pentru jocurile de videoloterie – joc tradițional” o taxă anuală aferentă licenței de organizare de 50.000 EUR/an, diferită de cea prevăzută pentru jocurile tip slot-machine (20.000 EUR/an).

✓ Pentru jocul „Videoloterie” încadrat în categoria jocurilor tip slot-machine, în legislația specifică sunt prevăzute următoarele:

- **taxa pentru licența de organizare (50.000 EUR/an)** care este diferită de cea pentru celelalte două jocuri tip slot-machine (20.000 EUR/an);

- **taxa specială pentru „Videoloterie”**: 3% aplicată asupra venitului din jocurile de noroc ale operatorului licențiat;

- **taxa de viciu (400 EUR/post autorizat/an)** care este aceeași și pentru celelalte două jocuri tip slot-machine.

✓ Din analiza textului *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 92/2014*, astfel cum aceasta a fost modificată prin *Legea nr. 124/2015*, a rezultat faptul că potrivit dispozițiilor art. I pct. 11. prin care s-a modificat art. 10 alin. (1) lit. a) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2009*, jocurile de noroc sunt clasificate după cum urmează: „**a) jocuri loto, - joc tradițional** - dacă sunt folosite rezultatele pur aleatorii ale unor evenimente ce constau în extrageri de numere, de litere, bilete sau simboluri, indiferent de procedurile și caracteristicile mijloacelor utilizate pentru efectuarea extragerilor (urne, roți, cupe și alte asemenea mijloace) care se desfășoară cu sau fără prezența fizică a jucătorilor. În această categorie se includ: loteriile, inclusiv cele instantanee, și orice joc de noroc care se desfășoară cu sau fără prezența fizică a jucătorilor și care constă în extrageri de numere, de litere, simboluri, formulare sau bilete, prin intermediul cărora pot fi obținute diverse câștiguri determinate de evenimente care se desfășoară cu sau fără prezența fizică a jucătorilor, **cu excepția jocurilor de noroc definite în continuare (...)**”

e) jocurile tip slot-machine: - jocuri tradiționale - de trei tipuri, respectiv:

(i) slot-machine (...);

(ii) aparatele electronice atribuitoare de câștiguri cu risc limitat (...);

(iii) jocurile de videoloterie, care se desfășoară în prezența fizică a jucătorilor, în care mijlocul de joc trebuie conectat la un server central, pe care rulează programul de joc și care validează câștigul și fără de care jocul nu se poate desfășura. **Sunt jocuri de tip loto** prin care se obțin aleatoriu câștiguri, rezultatul participării la joc fiind relevat jucătorului prin intermediul terminalului de videoloterie, dexteritatea sau abilitatea jucătorului neavând nicio influență/relevanță în obținerea câștigului.” [subl. ns.]

Prin urmare, prin definirea jocului „Videoloterie” ca fiind joc de tip slot-machine tradițional, cât și joc de tip loto tradițional au fost create premisele unor interpretări diferite a dispozițiilor *Legii nr. 124/2015* cu privire la taxarea jocului „Videoloterie”, în condițiile în care pentru acest joc nu a fost prevăzută, în mod expres, o taxă anuală aferentă autorizației de exploatare.

Potrivit dispozițiilor art. 13 alin. (1) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2009*, cu modificările și completările ulterioare, „*Acordarea licenței de organizare a jocurilor de noroc, respectiv acordarea autorizației de exploatare a jocurilor de noroc se realizează cu perceperea de taxe. Organizatorii de jocuri de noroc au obligativitatea să întocmească și să depună la O.N.J.N. o declarație lunară, la data și sub forma unui formular-tip, aprobată prin ordin al Președintelui O.N.J.N., însușită de administratorul societății - pentru jocurile de noroc tradiționale sau de persoana autorizată - pentru jocurile de noroc la distanță, în care să evidențieze veniturile din jocuri de noroc așa cum sunt ele definite la art. 1¹ (...)*” din respectiva ordonanță de urgență, „(...) precum și suma ce trebuie achitată pentru plata taxei de licență și de autorizare pe fiecare tip de joc de noroc în parte.”

Prin *Ordinul nr. 239/2015*, emis de președintele Oficiului Național pentru Jocuri de Noroc (intrat în vigoare la data de 14.10.2015), a fost aprobat modelul de declarație lunară, sub forma unui formular-tip, pentru veniturile realizate de organizatorii de jocuri de noroc care desfășoară activități de jocuri de noroc potrivit art. 10 alin. (1) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2009*, cu modificările și completările ulterioare, conform anexelor nr. 1-7, care fac parte integrantă din acest ordin.

În Anexa nr. 2 la ordinul menționat anterior, a fost prevăzut modelul „*Declarației lunare privind veniturile realizate de organizatorii de jocuri de noroc tip videoloterie pentru luna ... anul ...*”, precum și instrucțiunile de completare a acestui formular.

Potrivit mențiunilor din Anexa nr. 2 la *Ordinul nr. 239/2015*, emis de președintele Oficiului Național pentru Jocuri de Noroc, **această declarație se completează de operatorii ce desfășoară activități de jocuri de noroc definite la art. 10 alin. (1) lit. e) pct. (iii) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2009**, cu modificările și completările ulterioare, respectiv pentru jocuri de noroc tip „Videoloterie”, cu următoarele date:

„- Rd. 1 - valoarea încasărilor aferente lunii de raportare

- Rd. 2 - **taxa specială calculată prin aplicarea procentului de 3% asupra venitului lunar obținut din jocurile de noroc**”. [subl. ns.]

Prin urmare, pentru jocul „Videoloterie” organizatorii jocurilor de noroc, inclusiv C.N.L.R. S.A., au obligația de a plăti o taxă specială pentru „Videoloterie” calculată prin aplicarea procentului de 3% asupra venitului lunar obținut din jocurile de noroc.

* * *

Precizăm faptul că la data acțiunii de documentare era în derulare un control de fond efectuat de reprezentanții **Agenției Naționale de Administrare Fiscală – Direcția Generală de Administrare a Marilor Contribuabili** având ca obiectiv verificarea, începând cu anul 2008, a ansamblului declarațiilor fiscale și/sau operațiunile privind, printre altele, impozitul pe profit, **taxa anuală de autorizare a jocurilor de noroc, taxa pentru organizarea și exploatarea jocurilor de noroc și impozitul pe veniturile din jocurile de noroc.**

D. Despre plata parțială/neplata, în perioada 2010 – 2011 a contribuției C.N.L.R. S.A. la Fondul Național Cultural

În perioada analizată, C.N.L.R. S.A. avea obligația de a plăti o cotă de 2% din încasări reprezentând contribuția la Fondul Cultural Național, potrivit dispozițiilor art. 21 alin. (1) lit. ș) din *Ordonanța Guvernului nr. 51/1998 privind îmbunătățirea sistemului de finanțare a programelor, proiectelor și acțiunilor culturale*, cu modificările și completările ulterioare, obligativitatea fiind eliminată prin *Ordonanța Guvernului nr. 17/2012 privind reglementarea unor măsuri fiscal-bugetare*, începând cu data de 01.01.2013, ulterior fiind reintrodusă prin *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 2/2015 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și alte măsuri*, cu modificările și completările ulterioare, începând cu data de 13.03.2015.

Situația comparativă a veniturilor realizate de către C.N.L.R. S.A. din activitatea de „Videoloterie” și a sumelor aferente cotei de 2% pentru Fondul Cultural Național, se prezintă astfel:

An	Veniturile din activitatea de „Videoloterie”	Sume ce trebuiau plătite reprezentând cota de 2% la Fondul Cultural Național aplicată la veniturile din activitatea de „Videoloterie”	Sume plătite reprezentând cota de 2% la Fondul Cultural Național	Sume neachitate reprezentând cota de 2% la Fondul Cultural Național
2010				12.751.328
2011				998.899
2012				0
Total				13.750.227

Având în vedere cele prezentate anterior, rezultă următoarele:

✓ Deși potrivit dispozițiilor art. 21 lit. ș) din *Ordonanța Guvernului nr. 51/1998*, cu modificările și completările ulterioare, în perioada 01.01.2010 - 31.12.2012, C.N.L.R. S.A. avea obligația de a plăti o cotă de 2% aplicată la veniturile realizate din activitatea de „Videoloterie”, s-a constatat faptul că în anul 2010, C.N.L.R. S.A. nu a plătit această cotă, iar în anul 2011 cota de 2% a fost plătită parțial.

Acest aspect rezultă și din conținutul adresei transmise Corpului de control al primului-ministru de către C.N.L.R. S.A. cu nr. 2252/06.05.2016, respectiv: „(...) **pentru perioada 2011 - 2012 compania a achitat această taxă conform art. 21 lit. ș) din O.G. 51/1998 (...)**” [subl. ns.].

✓ Deși în perioada 01.01.2010 - 31.12.2012, C.N.L.R. S.A. a înregistrat venituri din activitatea de „Videoloterie” în cuantum total de [REDACTAT] pentru care trebuia să plătească suma totală de [REDACTAT] RON reprezentând cota de 2% pentru Fondul Cultural Național aferentă veniturilor realizate din activitatea de „Videoloterie”, Compania a plătit suma totală de [REDACTAT] RON, rezultând astfel o diferență neachitată de 13.750.227 RON.

II.3. Despre inserarea în unele contracte individuale de muncă a clauzei de neconcurență

A. Dispoziții legale și prevederi contractuale privind clauza de neconcurență

Potrivit dispozițiilor art. 21 alin. (1) din *Codul Muncii*, aprobat prin *Legea nr. 53/2003 privind Codul Muncii*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, la încheierea contractului individual de muncă sau pe parcursul executării acestuia, **părțile pot negocia și cuprinde în contract o clauză de neconcurență prin care salariatul să fie obligat ca după încetarea contractului să nu presteze, în interes propriu sau al unui terț, o activitate care se află în concurență cu cea prestată la angajatorul său, în schimbul unei indemnizații de neconcurență lunare pe care angajatorul se obligă să o plătească pe toată perioada de neconcurență.**

„Clauza de neconcurență își produce efectele numai dacă în cuprinsul contractului individual de muncă sunt prevăzute în mod concret activitățile ce sunt interzise salariatului la data încetării contractului, cuantumul indemnizației de neconcurență lunare, perioada pentru care își produce efectele clauza de neconcurență, terții în favoarea cărora se interzice prestarea activității, precum și aria geografică unde salariatul poate fi în reală competiție cu angajatorul.” [subl. ns.] - art. 21 alin. (2) din *Codul Muncii*.

„Indemnizația de neconcurență lunară datorată salariatului nu este de natură salarială, se negociază și este de cel puțin 50% din media veniturilor salariale brute ale salariatului din ultimele 6 luni anterioare datei încetării contractului individual de muncă sau, în cazul în care durata contractului individual de muncă a fost mai mică de 6 luni, din media veniturilor salariale lunare brute convenite acestuia pe durata contractului.” [subl. ns.] - art. 21 alin. (3) din *Codul Muncii*.

„Clauza de neconcurență își poate produce efectele pentru o perioadă de maximum 2 ani de la data încetării contractului individual de muncă” - art. 22 alin. (1) din *Codul Muncii*.

În perioada analizată, salarizarea personalului C.N.L.R. S.A., precum și acordarea altor drepturi bănești, au fost reglementate prin contractele colective de muncă²⁶, cel în vigoare la data efectuării acțiunii de documentare fiind înregistrat la Inspectoratul Teritorial de Muncă București cu nr. 254/01.07.2015.

²⁶ Transmise Corpului de control al primului-ministru cu adresa nr. 1670/04.04.2016.

Conform Contractului colectiv de muncă nr. 254/01.07.2015 și Actului adițional nr. 1/21.12.2015 la acesta, salariații C.N.L.R. S.A. beneficiază de salariul de bază, indemnizații, sporuri, alte drepturi salariale și stimulente materiale.

Totodată, conform Contractului colectiv de muncă nr. 254/01.07.2015, atât în **situația concedierii colective, cât și în cazul concedierii individuale din motive neimputabile salariatului**, la desfacerea contractului individual de muncă, **salariații au dreptul de a beneficia de un număr de 4 - 12 salarii medii de bază în cazul concedierilor individuale și de 6 - 18 salarii medii de bază în cazul concedierii colective**, stabilite în funcție de vechimea acestora în cadrul C.N.L.R. S.A.

Din înscrisul intitulat „*Situație încetări CIM 2010 - 2015 – Aparat Central și Unități Teritoriale CNLR-SA*”²⁷, a rezultat faptul că, în cadrul C.N.L.R. S.A., în perioada 2010 - 2015 au avut loc mai multe concedieri, după cum urmează:

❖ în anul 2010, concedierea colectivă a unui număr de 155 salariați, pentru care C.N.L.R. S.A. a efectuat plăți compensatorii în valoare totală de 2.267.951 RON;

❖ în perioada 2010 – 2015, au avut loc 41 de concedieri individuale (în fiecare an între 2 - 23 concedieri), pentru care C.N.L.R. S.A. a efectuat plăți compensatorii în valoare totală de 297.081 RON.

B. Despre legalitatea și oportunitatea introducerii clauzei de neconcurență în unele contracte individuale de muncă

În urma acțiunii de documentare, s-a constatat faptul că un număr de **opt contracte individuale de muncă au fost modificate prin acte adiționale încheiate în perioada 30.04.2015 - 08.05.2015, modificările constând în introducerea clauzei de neconcurență**, în baza căreia C.N.L.R. S.A. s-a obligat să plătească indemnizația de neconcurență lunară.

Totodată, s-a constatat și faptul că în cadrul C.N.L.R. S.A. nu au fost stabilite criteriile în baza cărora au fost modificate cele opt contracte individuale de muncă. **De asemenea, nu au fost stabilite nici categoriile de angajați care ar putea fi obligați ca, după încetarea contractului să nu presteze, în interes propriu sau al unui terț, o activitate care se află în concurență cu cea prestată de C.N.L.R. S.A.**

Potrivit dispozițiilor art. 5 alin. (1) din *Ordonanța Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial și controlul financiar preventiv*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, persoanele²⁸ care gestionează fonduri publice sau

²⁷ Transmis Corpului de control al primului-ministru, de către C.N.L.R. S.A., cu adresa nr. 1652/04.04.2016.

²⁸ În această categorie intră și companiile naționale.

patrimoniul public au obligația să realizeze o bună gestiune financiară prin asigurarea legalității, regularității, **economicității**, eficacității și eficienței în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public.

Prin **economicitate**, în sensul actului normativ indicat, se înțelege minimizarea costului resurselor alocate pentru atingerea rezultatelor estimate ale unei activități, cu menținerea calității corespunzătoare a acestor rezultate.

Conform clauzei de neconcurență introdusă în cele opt contracte individuale de muncă, în schimbul plății de către C.N.L.R. S.A. a unor compensații lunare pe o perioadă de 24 luni de la încetarea contractelor individuale de muncă, salariații s-au obligat să nu se angajeze, respectiv să nu ofere consultanță anumitor organizatori de jocuri de noroc, să nu devină implicați financiar (direct sau indirect) pe cont propriu în activități ce privesc produse sau servicii ce ar putea fi considerate similare, substitute sau în concurență cu cele prestate de către angajator sau care privesc folosirea proprietății intelectuale (direct sau indirect) și a secretelor comerciale exploatare de către C.N.L.R. S.A.

Din analiza documentelor²⁹ puse la dispoziția echipei de control, au rezultat următoarele aspecte:

i) Având în vedere faptul că în niciunul din contractele colective de muncă din perioada analizată nu a fost prevăzută clauza de neconcurență, **prin introducerea acesteia în contractele individuale de muncă, pentru un număr de doar opt angajați au fost prevăzute drepturi suplimentare, ceea ce excedează contractului colectiv de muncă în vigoare la acea dată.**

ii) Pentru introducerea clauzei de neconcurență au fost invocate ca temei legal, printre altele, dispozițiile art. 17 alin. (3) și alin. (5) și ale art. 41 din *Codul Muncii*, aprobat prin *Legea nr. 53/2003*, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Dispozițiile mai sus menționate prevăd următoarele:

„Art. 17. - (3) Persoana selectată în vederea angajării ori salariatul, după caz, va fi informată cu privire la cel puțin următoarele elemente:

a) identitatea părților;

b) locul de muncă sau, în lipsa unui loc de muncă fix, posibilitatea ca salariatul să muncească în diverse locuri;

c) sediul sau, după caz, domiciliul angajatorului;

d) funcția/ocupația conform specificației Clasificării ocupațiilor din România sau altor acte normative, precum și fișa postului, cu specificarea atribuțiilor postului;

²⁹ Transmise Corpului de control al primului-ministru de către C.N.L.R. S.A. cu adresele nr. 1748/07.04.2016 și nr. 2157/28.04.2016.

- e) criteriile de evaluare a activității profesionale a salariatului aplicabile la nivelul angajatorului;
- f) riscurile specifice postului;
- g) data de la care contractul urmează să își producă efectele;
- h) în cazul unui contract de muncă pe durată determinată sau al unui contract de muncă temporară, durata acestora;
- i) durata concediului de odihnă la care salariatul are dreptul;
- j) condițiile de acordare a preavizului de către părțile contractante și durata acestuia;
- k) salariul de bază, alte elemente constitutive ale veniturilor salariale, precum și periodicitatea plății salariului la care salariatul are dreptul;
- l) durata normală a muncii, exprimată în ore/zi și ore/săptămână;
- m) indicarea contractului colectiv de muncă ce reglementează condițiile de muncă ale salariatului;
- n) durata perioadei de probă.”

„**Art. 17. - (5)** Orice modificare a unuia dintre elementele prevăzute la alin. (3) în timpul executării contractului individual de muncă impune încheierea unui act adițional la contract, într-un termen de 20 de zile lucrătoare de la data apariției modificării, cu excepția situațiilor în care o asemenea modificare este prevăzută în mod expres de lege.”

„**Art. 41. - (1)** Contractul individual de muncă poate fi modificat numai prin acordul părților.

(2) Cu titlu de excepție, modificarea unilaterală a contractului individual de muncă este posibilă numai în cazurile și în condițiile prevăzute de prezentul cod.

(3) Modificarea contractului individual de muncă se referă la oricare dintre următoarele elemente:

- a) durata contractului;
- b) locul muncii;
- c) felul muncii;
- d) condițiile de muncă;
- e) salariul;
- f) timpul de muncă și timpul de odihnă.”

S-a constatat faptul că temeiul în baza căror au fost încheiate actele adiționale a fost invocat în mod eronat, deoarece:

- nu se referă la clauza de neconcurență, aceasta fiind prevăzută, în mod expres, la art. 21 - art. 24 din *Codul Muncii*, aprobat prin *Legea nr. 53/2003*, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

- clauza de neconcurență introdusă prin actele adiționale nu se referă la niciunul din elementele prevăzute la art. 17 alin. (3) și la art. 41 din *Codul Muncii*, aprobat prin *Legea nr. 53/2003*, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

✓ Quantumul indemnizațiilor lunare de neconcurență a fost stabilit, de comun acord între părți, la un nivel cuprins între 100% și 120% din salariul de bază lunar brut, la care s-a adăugat sporul de vechime pentru fiecare din cei opt salariați.

✓ Părțile au stabilit acordarea compensației de neconcurență pentru perioada maximă prevăzută de dispozițiile art. 22 alin. (1) din *Codul Muncii*, aprobat prin *Legea nr. 53/2003*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, respectiv 24 luni de la data încetării contractului individual de muncă.

✓ Clauza de neconcurență a fost limitată a fi aplicabilă numai la opt societăți care activau ca organizatori de jocuri de noroc în municipiul București, deși patru din cei opt angajați care au beneficiat de introducerea clauzei de neconcurență, au domiciliul (conform contractelor individuale de muncă și actelor adiționale încheiate la acestea) în localități din județele Ialomița, Prahova, Dâmbovița și Galați.

✓ Actele adiționale la cele opt contracte individuale de muncă au fost semnate de directorul general, Adrian Mișu MANOLACHE, în ultimele zile ale mandatului său. De exemplu, în ultima zi a mandatului, respectiv data de 08.05.2015, au fost semnate actele adiționale aferente contractelor de muncă a doi consilieri din cadrul propriului Cabinet.

✓ Prin inserarea în cele opt contracte individuale de muncă a clauzei de neconcurență, și implicit a obligației C.N.L.R. S.A. de a efectua, timp de 24 de luni de la încetarea contractelor de muncă, plata indemnizației de neconcurență, a fost nesocotit principiul economicității utilizării fondurilor gestionate de către o societate cu capital majoritar de stat, deoarece nu a fost efectuată o analiză a impactului asupra companiei în cazul în care angajații ar fi prestat, în interes propriu sau al unui terț, o activitate care se afla în concurență cu cea prestată la C.N.L.R. S.A., comparativ cu sumele totale (în quantum total de 1.566.000 RON³⁰) pe care compania s-a angajat să le plătească cu titlu de indemnizație de neconcurență.

---

³⁰ Conform actelor adiționale transmise de C.N.L.R. S.A. cu adresa nr. 1748/07.04.2016.

✓ Din conținutul înscrisului intitulat „Nota de informare privind acte adiționale ce cuprind clauze de neconcurență” înregistrat cu nr. 537/03.02.2016, elaborat și semnat de doi dintre cei opt angajați care au inclusă clauza de neconcurență în contractele individuale de muncă, respectiv de către [REDACTAT], directorul Direcției juridice și [REDACTAT], șef Serviciu consultanță avizare drepturi imobiliare din cadrul acestei direcții și prezentată în ședința Consiliului de administrație din data de 09.02.2016, au rezultat următoarele aspecte:

„(...) Direcția Juridică constată că prevederile actelor adiționale privind clauza de neconcurență sunt în concordanță cu cadrul normativ (...)

Semnarea actelor adiționale de către Directorul General este astfel în concordanță cu prevederile statutare.

(...) rezultă că **actele adiționale respectă condițiile de legalitate, fiind valabil încheiate.** (...)

Direcția Juridică constată că nu se poate pronunța asupra aspectelor de oportunitate și asupra impactului financiar generat de încheierea actelor adiționale, acestea revenind Directorului General sau Direcției economice (...). [subl. ns.]

✓ Din conținutul Deciziei Consiliului de administrație nr. 25/09.02.2016 a rezultat faptul că **membrii Consiliului de administrație** au luat „(...) act de Nota de informare privind acte adiționale ce cuprind clauze de neconcurență emisă de Direcția Juridică sub nr. 398/03.02.2016, înregistrată la Secretariatul C.A. sub nr. 34/03.02.2016, **constată că nu există o fundamentare în ceea ce prezintă oportunitatea și decide amânarea luării unei decizii până la următoarea ședință a Consiliului de Administrație în vederea studierii materialelor puse la dispoziție.**

Consiliul de Administrație decide ca pe viitor orice modificare privind încheierea de acte adiționale la contractele individuale de muncă, ce cuprind clauze de neconcurență să se facă numai cu aprobarea Consiliului de Administrație.” [subl. ns.]

✓ Prin Decizia nr. 26/03.03.2016, „**Consiliul de Administrație solicită Companiei, să solicite Autorității, respectiv O.N.J.N.-ului, verificarea actelor adiționale la contractele individuale de muncă ce prevăd clauze de neconcurență din punct de vedere al impactului financiar (analiză și oportunitate).**” [subl. ns.]

Pentru ducerea la îndeplinire a celor dispuse de către Consiliul de administrație prin Decizia nr. 26/03.03.2016, referitor la actele adiționale ce cuprind clauza de neconcurență, conducerea executivă a C.N.L.R. S.A. a transmis Oficiului

Național pentru Jocuri de Noroc adresa nr. 1064/03.03.2016, „(...) în vederea analizării și dispunerii de măsuri în consecință”.

Prin adresa transmisă Cancelariei Primului-Ministru cu nr. 9176/04.03.2016, Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc a redirecționat solicitarea Consiliului de administrație al C.N.L.R. S.A. privind verificarea actelor adiționale, solicitând sprijin „(...) în efectuarea unui control de către Corpul de control al primului-ministru pentru clarificarea aspectelor de legalitate, oportunitate precum și prejudiciile aduse companiei (...) datorită lipsei de personal din cadrul Oficiului Național pentru Jocuri de Noroc (două persoane) și datorită situației de nemulțumire creată în cadrul salariaților C.N. Loteria Română S.A.”

* * *

Având în vedere faptul că:

❖ activitatea principală a C.N.L.R. S.A. este guvernată de legislația specifică, respectiv de dispozițiile *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2009 privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc*, cu modificările și completările ulterioare, iar în temeiul art. 1 alin. (1) din acest act normativ, organizarea și exploatarea activității de jocuri de noroc pe teritoriul României constituie monopol de stat,

❖ la nivelul C.N.L.R. S.A. nu au fost identificate criteriile de stabilire a categoriilor de angajați cărora li se putea aplica clauza de neconcurență în vederea protejării intereselor angajatorului,

❖ introducerea clauzei de neconcurență în actele adiționale excedează prevederilor contractului colectiv de muncă și nu se referă la niciunul din elementele prevăzute la art. 17 alin. (3) și la art. 41 din *Codul Muncii*, aprobat prin *Legea nr. 53/2003*, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

❖ temeiul în baza căruia au fost încheiate actele adiționale, respectiv art. 17 alin. (5) și art. 41 din *Codul Muncii*, aprobat prin *Legea nr. 53/2003*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a fost invocat în mod eronat, deoarece nu se referă la clauza de neconcurență, aceasta fiind prevăzută, în mod expres, la art. 21 - art. 24 din același act normativ,

❖ clauza de neconcurență este limitată a fi aplicabilă pe teritoriul municipiului București, respectiv la opt societăți care activau ca organizatori de jocuri de noroc, în condițiile în care patru din cei opt angajați aveau domiciliul în alte localități,

❖ în ultimele zile ale mandatului, directorul general, Adrian Mișu MANOLACHE, a semnat cele opt acte adiționale prin care a fost introdusă clauza de neconcurență în contractele individuale de muncă,

rezultă că încheierea actelor adiționale având inserată clauza de neconcurență nu este justificată, fiind nesocotit principiul economicității utilizării fondurilor gestionate de către o societate cu capital majoritar de stat, deoarece nu a fost efectuată o analiză a impactului asupra companiei în cazul în care angajații ar fi prestat, în interes propriu sau al unui terț, o activitate care se afla în concurență cu cea prestată la C.N.L.R. S.A. (care deținea monopolul de stat), iar directorul general, Adrian Mișu MANOLACHE, a disimulat favorurile acordate celor opt angajați ai C.N.L.R. S.A. sub forma unei indemnizații lunare de neconcurență în cuantum cuprins între 100% și 120% din salariile de bază brute la care se adaugă sporul de vechime (între 4.600 RON/lună și 10.000 RON/lună), pentru o perioadă de 24 de luni, respectiv pentru perioada maximă prevăzută de lege, creând premisa înregistrării de către C.N.L.R. S.A. a unui posibil prejudiciu.

C. Despre posibila plată, efectuată de către C.N.L.R. S.A., reprezentând indemnizație de neconcurență

La data efectuării acțiunii de documentare mai aveau inserată clauza de neconcurență în contractul individual de muncă un număr de șapte angajați ai C.N.L.R. S.A. Cea de-a opta persoană, respectiv doamna [REDACTAT], care avea inserată această clauză în contractul individual de muncă, și-a încetat activitatea în cadrul C.N.L.R. S.A. la data de 19.02.2016 ca urmare a demisiei (Decizia nr. 12/16.02.2016).

Menționăm faptul că doamna [REDACTAT] și-a început activitatea în cadrul C.N.L.R. S.A. la data de 02.03.2015 (contractul individual de muncă nr. 4716/18.02.2015), în calitate de director la Direcția Rețea Vânzări. La două luni de la data începerii activității, între C.N.L.R. S.A. și angajata [REDACTAT], a fost încheiat actul adițional nr. 1 la contractul individual de muncă nr. 4716/18.02.2015, prin care a fost introdusă în contractul inițial clauza de neconcurență.

Prin adresa nr. 735/16.02.2016, C.N.L.R. S.A. a notificat-o pe doamna [REDACTAT] asupra faptului că „(...) C.N. Loteria Română S.A. renunță la aplicarea clauzei de neconcurență astfel cum este aceasta formulată în contractul individual de muncă nr. 4716 din 18.02.2015, de la data încetării acestuia. În acest sens dumneavoastră nu veți mai fi ținută de obligația de neconcurență și corelativ, C.N. Loteria Română S.A. nu mai are obligația de a vă plăti indemnizația de neconcurență astfel cum este stipulată în contractul individual de muncă.”

La data de 01.03.2016, [REDACTED] a transmis C.N.L.R. S.A. *Notificarea* înregistrată la Biroul Executorilor Judecătorești Asociați „Dumitrache și Dumitrache” cu nr. 85, din conținutul căreia rezultă că „(...) în cazul neachitării integrale și la termen a sumei lunare datorate în temeiul CIM, subsemnata voi proceda la recuperarea sumei reprezentând indemnizația de neconcurență ce mi se cuvine, precum și a dobânzilor corespunzătoare, folosind în acest scop toate mijloacele legale de care dispun, inclusiv solicitarea concursului instanțelor judecătorești competente și a executorilor judecătorești, toate cheltuielile ocazionate de aceste demersuri urmând a fi suportate integral de către Loteria Națională.”

Ulterior, [REDACTED] a depus la Tribunalul Municipiului București – Secția a VIII-a Litigii de Muncă și Conflicte de Muncă, cererea de chemare în judecată prin care solicită obligarea C.N.L.R. S.A. la plata indemnizației de concurență în cuantum de 8.050 RON/lună pentru o perioadă de 24 luni de la data încetării contractului individual de muncă.

Din conținutul adresei nr. 1748/07.04.2016 transmisă Corpului de control al primului-ministru de către C.N.L.R. S.A., a rezultat faptul că „(...) de clauza de neconcurență din actele adiționale nu a beneficiat niciunul din salariații nominalizați mai sus și nici d-na [REDACTED] căreia i-a încetat CIM din data de 19.02.2016.” [subl.ns.]

* * *

Până la data efectuării acțiunii de documentare, C.N.L.R. S.A. nu efectuase nicio plată cu titlu de indemnizație de neconcurență.

Cap. III - CONCLUZII

III.1. Despre organizarea și funcționarea Companiei Naționale „Loteria Română” - S.A.

1. Compania Națională „Loteria Română” - S.A., înființată în baza dispozițiilor *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 159/1999*, este organizată ca societate pe acțiuni cu capital integral de stat și are ca obiect efectuarea unor activități de interes public național, în scopul realizării cadrului organizat pentru desfășurarea jocurilor de noroc admise de lege și obținerii de fonduri destinate finanțării unor obiective de interes public național.

2. În perioada 01.01.2010 - 13.10.2015, drepturile și obligațiile ce au decurs din calitatea de acționar unic al statului român au fost exercitate de către Ministerul

Finanțelor Publice. De la data de 14.10.2015, după intrarea în vigoare a *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 42/2015*, acestea se exercită de către Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc, pentru o perioadă tranzitorie de maximum 4 ani.

3. Conducerea și administrarea C.N.L.R. S.A. a fost asigurată de Adunarea generală a acționarilor și Consiliul de administrație, iar conducerea operativă a fost asigurată de către directorul general și directorii executivi numiți de către acesta și validați de către Consiliul de administrație.

4. În perioada 23.06.2015 - data efectuării acțiunii de documentare, Adunarea generală a acționarilor a fost constituită doar din doi membri, reprezentanți ai Ministerului Finanțelor Publice și Oficiului Național pentru Jocuri de Noroc, astfel că cele două entități, în calitate de reprezentanți ai statului român – acționarul unic al C.N.L.R. S.A., prin nedesemnarea celui de-al treilea membru, nu au respectat prevederile art. 9 alin. (1) din Statutul C.N.L.R. S.A. în vigoare în perioada respectivă, potrivit cărora reprezentanții statului în adunarea generală a acționarilor sunt în număr de trei.

5. De la data intrării în vigoare a *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011*, respectiv 14.12.2011, și până la data acțiunii de documentare, la nivelul C.N.L.R. S.A. nu a fost implementat acest act normativ, astfel că numirea administratorilor și directorilor nu s-a făcut în temeiul dispozițiilor acestuia.

6. În contextul schimbării entității care exercita prerogativele statului de acționar unic, din Ministerul Finanțelor Publice în Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc, odată cu intrarea în vigoare a *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 42/2015*, s-a omis modificarea art. 13 alin. (1) din Statutul C.N.L.R. S.A., în sensul desemnării de către Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc a reprezentanților în Consiliul de administrație al C.N.L.R. S.A.

7. În perioadele 18.12.2009 - 11.02.2010 și 05.02.2015 - data efectuării acțiunii de documentare, Consiliul de administrație al C.N.L.R. S.A. a fost constituit doar din patru membri, fiind astfel încălcate prevederile art. 13 alin. (1) din Statutul C.N.L.R. S.A., în vigoare în perioadele respective, conform cărora consiliul de administrație trebuia constituit din cinci membri.

8. În perioada 04.10.2012 - data efectuării acțiunii de documentare, trei sau chiar patru dintre membrii Consiliului de administrație au fost desemnați reprezentanți din partea Ministerului Finanțelor Publice, nefiind respectate prevederile art. 13 alin. (1) din Statutul C.N.L.R. S.A., în vigoare în perioada respectivă.

9. În perioada 01.01.2010 - 04.10.2012, Gheorghe BENEĂ și Alexandru Dan GHIȚĂ au deținut calitatea de președinte al Consiliului de administrație și cea de director general al C.N.L.R. S.A., fiind astfel încălcate prevederile art. 14 alin. (2) din Statutul

C.N.L.R. S.A., în vigoare în acea perioadă, potrivit căroră președintele consiliului de administrație nu putea fi și director general.

10. În perioada 21.11.2014 - 12.01.2016, membrii Consiliului de administrație al C.N.L.R. S.A. nu și-au ales un președinte, ceea ce reprezintă o încălcare a dispozițiilor art. 140¹ alin. (1) teza I din *Legea nr. 31/1990*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale prevederilor art. 14 alin. (1) din Statutul C.N.L.R. S.A., în vigoare în acea perioadă, potrivit căroră consiliul de administrație avea obligația de a alege un președinte, din rândul membrilor săi.

11. În perioada 27.06.2012 - 08.05.2015, Alexandru Dan GHIȚĂ și Adrian Mișu MANOLACHE, în calitatea deținută, respectiv director general, nu și-au îndeplinit unul din principalele obiective din contractul de mandat/administrare, respectiv acela de a implementa dispozițiile *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011*.

III.2. Despre taxele aferente activității de „Videoloterie”

1. Deși legislația specifică prevede că „Videoloteria” este încadrată în categoria jocurilor de tip slot-machine, în actul normativ care reglementează organizarea și exploatarea jocurilor de noroc, „*pentru jocurile de videoloterie – joc tradițional*” a fost prevăzută, în mod expres, o taxă anuală aferentă licenței de organizare de 50.000 EUR/an, diferită de cea prevăzută pentru jocurile tip slot-machine (20.000 EUR/an).

2. Pentru „Videoloterie”, încadrată în categoria jocurilor de noroc de tip slot-machine, în legislația specifică sunt prevăzute următoarele taxe:

- taxa pentru licența de organizare (50.000 EUR/an) care este diferită de cea pentru celelalte două jocuri tip slot-machine (20.000 EUR/an);

- taxa specială pentru „Videoloterie”, de 3% aplicată asupra venitului realizat;

- taxa de viciu (400 EUR/post autorizat/an) care este aceeași și pentru celelalte două jocuri tip slot-machine.

3. În anul 2010, C.N.L.R. S.A. nu a plătit cota instituită prin *Ordonanța Guvernului nr. 51/1998*, cu modificările și completările ulterioare, respectiv 2% aplicat la veniturile realizate din activitatea de „Videoloterie”, iar în anul 2011 aceasta a fost plătită parțial.

4. Deși în perioada 01.01.2010 - 31.12.2012, C.N.L.R. S.A. a înregistrat venituri din activitatea de „Videoloterie” în cuantum total de 1.821.684.354 RON pentru care trebuia să plătească suma totală de 36.433.687 RON reprezentând cota de 2% pentru Fondul Cultural Național aferentă veniturilor realizate din activitatea de

„Videoloterie”, compania a plătit suma totală de 22.683.460 RON, rezultând astfel o diferență neachitată de 13.750.227 RON.

III.3. Despre legalitatea și oportunitatea introducerii clauzei de neconcurență în unele contracte individuale de muncă

1. Directorul general Adrian Mișu MANOLACHE a semnat, în ultimele zile ale mandatului, acte adiționale la un număr de opt contracte individuale de muncă, prin care a fost introdusă o clauză de neconcurență care era limitată la teritoriul municipiului București, respectiv la opt societăți care activau ca organizatori de jocuri de noroc, în condițiile în care patru din cei opt angajați aveau domiciliul în alte localități.

2. Temeiul în baza căror au fost încheiate actele adiționale, respectiv art. 17 alin. (5) și art. 41 din *Codul Muncii*, aprobat prin *Legea nr. 53/2003*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a fost invocat în mod eronat, deoarece nu se referă la clauza de neconcurență, aceasta fiind prevăzută, în mod expres, la art. 21 - art. 24 din același act normativ.

3. Prin inserarea în cele opt contracte individuale de muncă a clauzei de neconcurență, și implicit a obligației C.N.L.R. S.A., entitate a cărei activitate principală constituie monopol de stat, de a efectua, timp de 24 de luni de la încetarea contractelor de muncă, plata indemnizației de neconcurență, a fost nesocotit principiul economicității utilizării fondurilor gestionate de către o societate cu capital majoritar de stat, deoarece nu a fost efectuată o analiză a impactului asupra companiei în cazul în care angajații ar fi prestat, în interes propriu sau al unui terț, o activitate care se afla în concurență cu cea prestată la C.N.L.R. S.A., comparativ cu sumele totale (în cuantum total de 1.566.000 RON) pe care compania s-a angajat să le plătească cu titlu de indemnizație de neconcurență.

4. La data acțiunii de documentare, contractele individuale de muncă a unui număr de șapte angajați din cadrul C.N.L.R. S.A. prevedeau clauza de neconcurență potrivit căreia, la încetarea relațiilor de muncă beneficiau de plata unei indemnizații lunare în cuantum cuprins între 4.600 RON și 10.000 RON, pentru perioada maximă prevăzută de lege, respectiv 24 de luni.

5. Cea de-a opta persoană care avea inserată clauza de neconcurență în contractul individual de muncă și-a încetat activitatea (după aproximativ 1 an de la angajare) în cadrul C.N.L.R. S.A. la data de 19.02.2016, ca urmare a demisiei.

La data de 16.02.2016, C.N.L.R. S.A. a notificat această persoană cu privire la faptul că „renunță la aplicarea clauzei de neconcurență astfel cum este aceasta

formulată în contractul individual de muncă” și, prin urmare, nu mai are obligația de a-i plăti indemnizația de neconcurență.

La data de 01.03.2016, fosta angajată a transmis C.N.L.R. S.A. *Notificarea* înregistrată la Biroul Executorilor Judecătorești [REDACTED] prin care a înștiințat compania că în cazul neachitării integrale și la termen a sumei lunare datorate, aceasta va proceda la recuperarea sumei reprezentând indemnizația de neconcurență ce i s-ar fi convenit, precum și a dobânzilor corespunzătoare.

6. Prin Decizia nr. 25/09.02.2016, Consiliul de Administrație al C.N.L.R. S.A. a hotărât ca pe viitor, orice modificare a contractelor individuale de muncă, ce cuprind clauze de neconcurență să se facă numai cu aprobarea Consiliului de Administrație.

Până la data efectuării acțiunii de documentare C.N.L.R. S.A. nu a efectuat nicio plată reprezentând indemnizații de neconcurență.

Cap. IV - PROPUNERI

1. Având în vedere faptul că prin introducerea clauzei de neconcurență în contractele individuale de muncă s-a creat premisa efectuării de către C.N.L.R. S.A., societate pe acțiuni cu capital integral de stat - entitate a cărei activitate principală constituie monopol de stat, în mod neeconomicos, a unor plăți cu titlu de indemnizație de neconcurență, propunem modificarea contractelor individuale de muncă, prin negociere între angajator și angajați, conform art. 37 din *Codul Muncii*, aprobat prin *Legea nr. 53/2003*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în sensul eliminării acestei clauze.

Termen: 31.07.2016.

2. Având în vedere modul diferit de taxare prevăzut de legislația în vigoare pentru activitatea de „Videoloterie” față de celelalte jocuri de tip slot-machine, și luând în considerare punctul de vedere al reprezentanților Consiliului Concurenței, respectiv acela că în conformitate cu regulile din domeniul concurenței, prezența pe aceeași piață relevantă ar trebui să atragă aplicarea unui regim de autorizare și de fiscalitate nediferențiat și nediscriminatoriu, tuturor operatorilor care practică aceste tipuri de jocuri de noroc, propunem modificarea legislației cu implicarea reprezentanților Oficiului Național pentru Jocuri de Noroc, Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și din cadrul Consiliului Concurenței, astfel încât jocurile de noroc tip slot-machine tradiționale și slot-machine videoloterie să beneficieze de un regim fiscal similar.

Valentin MIRCEA

Secretar de Stat,

Corpul de control al primului-ministru